HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Riigikogu

Teie: 25.09.2026 nr 2-7/26-25071

Meie: 4.11.2026 nr 1.1-10.1/26/4964-2

Vastus Venemaa Föderatsiooni mõjutustegevuse, selle rahastamise viiside ja sellega seotud riskide uurimiskomisjoni kirjalikele küsimustele

Austatud uurimiskomisjon

Täname pöördumise ja tunnustamise eest.

Olete palunud meil vastata täiendavatele küsimustele pärast 23. septembril toimunud istungit, kus arutasime eestikeelsele haridusele ülemineku reformi tulemusi ning võimalikku Venemaa mõjutustegevust üleminekukoolides ja erakoolides ning lisada iga vastuse juurde võimalusel vastuse koostanud ametniku nimi ametinimetus.

Vastame järgnevalt teie küsimustele.

1. **Kas Haridus- ja Teadusministeeriumil (edaspidi HTM) on ülevaade noorte edasisest haridus- ja tööalasest käekäigust pärast gümnaasiumi lõpetamist, sealhulgas juhtudel, kui noor asub pärast gümnaasiumi lõpetamist õppima välisriiki?**

HTM kogub ja analüüsib lõpetajate õpi- ja tööalase käekäigu andmeid Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi EHIS) kaudu. EHIS sisaldab teavet Eestis toimuvate õpingute kohta ja võimaldab jälgida, kas lõpetaja jätkab õpinguid Eesti kutse- või kõrghariduses. Lõpetajate tööalast käekäiku hinnatakse EHISe andmete ühendamisel maksu- ja tööturuandmetega. Sellise andmeanalüüsi olulisim väljund on OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduse raport.

Välisriikides õppimise kohta ei ole EHISes täielikku automaatset ülevaadet. Kraadõppes välismaal õppiv isik ei ole Eesti kõrgkooli aktiivne üliõpilane ning ei kajastu üldjuhul EHISes, välja arvatud juhul, kui vastavad andmed jõuavad Eesti registritesse muu riikidevahelise koostöö või statistilise andmekogumise kaudu. Eesti kõrgkooli üliõpilane, kes viibib ajutiselt vahetusõppes välismaal (nt ERASMUS+ õpiränne) on EHISes jätkuvalt Eesti kõrgkooli üliõpilane ning välisõpingud kajastuvad infosüsteemis mobiilsuse või välisõpingute andmetena.

Noorte välisrändega seotud üldist statistikat saab vaadata Statistikaameti noorteseire juhtimislaualt. Juhtimislaual on esitatud rändetrendid alates 2015. aastast kahes vanuserühmas: 7–17- ja 18–26-aastased. Noorsootöö seaduse kohaselt on noor 7–26-aastane isik. Andmed

võimaldavad jälgida vanuserühmade rändesuundumusi, kuid nende põhjal ei ole võimalik kindlaks teha, mis põhjusel noor Eestist lahkus ega seda, millisesse riiki ta suundus.

Tormi Kotkas, noortepoliitika osakond, huvihariduse ja noorsootöö juht

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

2. **Kui palju Eesti õpilasi ja noori õpib kõrgharidust omandades Venemaa Föderatsioonis (edaspidi VF)? Kas HTM-il on selle kohta statistikat ning milline asutus või andmekogu sellist infot kajastab?**

Haridus- ja Teadusministeeriumil ning EHISel puuduvad terviklikud andmed selle kohta, kui palju Eesti kodanikke omandab kõrgharidust Venemaa Föderatsioonis. EHIS kajastab Eesti õppeasutustes õppijaid. Välisriikides õppivate Eesti kodanike arvu saab hinnata rahvusvaheliste andmekogude, nt UNESCO Institute for Statistics statistika põhjal. UNESCO Institute for Statistics (UIS) kogub riikidelt rahvusvahelise üliõpilasmobiilsuse andmeid ning võimaldab vaadata, kui palju ühe riigi kodanikke õpib teise riigi kõrgkoolides. Vastuvõtjariigi ehk Venemaa Föderatsiooni ametlik kõrgharidusstatistika on selles andmebaasis avalikult kättesaadav.

Väljavõte UIS andmebaaisist „Eestist Vene Föderatsiooni õppima asujad kõrghariduses“[1]

year	value
2000	1770
2001	1814
2002	1382
2003	1686
2004	1217
2005	1057
2006	812
2007	558
2008	590
2009	543
2011	618
2012	441
2014	292
2016	290
2017	270
2018	306
2019	305
2020	530
2021	562
2022	482
2023	384

HTMi poolt oleme andnud sõnumi avalikkusele (meedias ja sotsiaalmedias), et Vene Föderatsioonis edasiõppimise valik on inimesele otsene julgeolekuoht.

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

[1] Viide: https://databrowser.uis.unesco.org/view#indicatorPaths=UIS-EducationOPRI%3A0%3AOE.5T8.40530%2CUIS-EducationOPRI%3A0%3A26582&geoMode=countries&geoUnits=RUS&browsePath=EDUCATION%2FUIS-EducationOPRI%2Fint-stud%2Finbound&timeMode=range&view=table&chartMode=multiple&tableIndicatorId=26582&chartIndicatorId=26582&chartHighlightSeries=&chartHighlightEnabled=true

3. **Kas ja millist teavet on HTM-il Eesti õpilaste osalemise kohta Venemaa Föderatsioonis (VF) korraldatavatel sündmustel, võistlustel ja olümpiaadidel? Kas HTM-il on ülevaade osalejate arvust ja ürituse sisust?**

HTM-ile üldjuhul sellekohast infot ei laeku, välja arvatud üksikud ja erandlikud pöördumised. Info jõuab ministeeriumini eelkõige seoses rahvusvaheliste õpilasvõistlustega, kus ministeerium on toetaja rollis.

Rahvusvahelistel olümpiaadidel osalemise puhul on Tartu Ülikooli Teaduskooli kaudu antud suunis, et Eesti õpilased ei osale olümpiaadidel, kus neil tuleb võistelda koos VF osalejatega. Samuti on HTM edastanud olümpiaadidel ja võistlustel osalejatele Välisministeeriumi soovitustest lähtuvaid sõnumeid, mille kohaselt ei ole soovitatav osaleda Venemaal ega Venemaa korraldatud üritustel. Venemaal toimuvatele olümpiaadidele riigi toetusega ei sõideta.

Samas on rahvusvaheliste olümpiaadide korraldajate puhul täheldatud, et VFi osalemist üldjuhul ei piirata. Varasemad ettevaatlikumad seisukohad on kohati asendunud põhimõttega, et aineolümpiaadid ei tohiks olla poliitikast mõjutatud ning VFiga võistlemisest keeldumist ei aktsepteerita. See võib tekitada vastuolulisi olukordi. Näiteks on Ukraina soovinud osaleda VF-i osalusega olümpiaadil, samal ajal kui Eesti delegatsioonil on soovitatud sellisest võistlusest hoiduda.

Vähesel määral on märgatud ka katseid luua alternatiivseid olümpiaade riikides, kelle suhted VF-iga on soosivamad. Selliste algatuste taga võivad olla erinevad huvid ning soov kujundada uusi temaatilisi keskusi endale sobivamas rahvusvahelises kontekstis.

HTMi seisukoht mitte osaleamise kohta on ja jääb tänases olukorras samaks: Eesti õpilased ei saa osaleda olümpiaadidel, kus nad satuvad või võivad sattuda olukorda, kus tuleb võistelda Vene Föderatsiooni võistkonnaga.

Vene Föderatsioon on UNESCO ühendkoolide võrgustiku liige. Sellesse võrgustikku kuulub ka Eesti. UNESCO ühendkoolide võrgustik (UNESCO Associated Schools Network), mis asutati aastal 1953, et toetada inimestevahelist paremat läbisaamist ja rahu maailmas. UNESCO ühendkoolide võrgustikus on ligi 10 000 õppeasutust 181 riigist. Osalemine võrgustikus pakub võimalusi koostööks ja uute kontaktide loomiseks. UNESCO ühendkoolide võrgustiku tegevusena on käivitatud mitmeid pilootprojekte, nende seas ka Läänemere Projekt (Baltic Sea Project ehk BSP), mis alustas tegevust 1989. aastal eesmärgiga suurendada Läänemere-äärsete riikide õpilaste keskkonnateadlikkust ning julgustada neid tegutsema piirkondlikul tasandil rahu ja kestliku tuleviku nimel. Aja jooksul kujunes projektist omaette koolide võrgustik.

Eesti UNESCO ühendkoolide ja BSP võrgustikud ühinesid 2018/19. õppeaastal. Eestis koordineerivad võrgustiku tööd Mondo ja Tartu loodusmaja. Antud organisatsioonide koostöö peab lähtuma Haridus- ja Teadusministeeriumi suunisest mitte osaleda koostöös Vene Föderatsiooni koolidega.

Jürgen Rakaselg, kaasava hariduse osakonna juhataja

Tormi Kotkas, noortepoliitika osakonna huvihariduse ja noorsootöö juht

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakonna juhataja

4. **Kas HTM-il on võimalik hinnata üksikainete, näiteks ajaloo õppijate arvu ja tausta ning jälgida õpilaste massilist liikumist ühest koolist teise? Milliseid andmeid ja seiremehhanisme selleks kasutatakse?**

Sellised koolide vahel liikumised kajastuvad EHISes. Koolidel on kohustus kõik liikumised kajastada EHISes andmete tekkimise ajal. Õppeaasta õppijate andmete kinnitamise tähtaeg on novembri algus. Riik võtab õppijate statistika hariduskulude arvestmaise aluseks igal aastal 10.

novembri seisuga. Õpilaste liikumise seis ei pruugi olla reaalajas täpne, kuid suures pildis siiski vastab tegelikkusele.

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

5. **Kas viimastel aastatel on suurenenud õpilaste ümberliikumine mõnda kindlasse või spetsiifilise õppekorraldusega kooli? Kui jah, siis millistesse koolidesse ning milline on olnud sellise liikumise ulatus?**

Oleme tuvastanud hiljuti eraõigusliku pidajaga täiskasvanute kooli üksikainete õppijate arvu kasvu. Ministeeriumi järelevalve on sellesse oma järelevalve menetlusega sekkunud.

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

6. **Kas ja kuidas kontrollib HTM eraõppe, täiendõppe ja kursuste pakkumisi, mida reklaamitakse näiteks Okidoki või Telegrami kaudu, kuid mille kohta puudub EHIS-es vastav registreering või muu ametlik märge? Millised on selliste tegevuste üle järelevalve teostamise võimalused?**

Täienduskoolituse korraldamiseks ei ole majandustegevusteate esitamine üldjuhul kohustuslik, kui mõnest eriseadusest ei tulene teisiti. Seega võib täienduskoolitusi teatud juhtudel pakkuda ka ilma, et koolituse pakkuja oleks esitanud EHISes majandustegevusteate.

Täiskasvanute koolituse seaduse (edaspisi TäKS) § 17 kohaselt teostab Haridus- ja Teadusministeerium riiklikku või haldusjärelevalvet täienduskoolitusasutuste ja nende tegevuse vastavuse üle TäKSis ning selle alusel kehtestatud nõuetele. Praktikas tähendab see, et tavapärane TäKSi nõuete täitmise järelevalve puudutab neid täienduskoolitusasutusi, kes on esitanud EHISes majandustegevusteate.

Samas näeb TäKS § 17 lõige 2 ette võimaluse sekkuda ka juhul, kui täienduskoolitust viib läbi isik või asutus, kes ei ole täienduskoolitusasutus. Ministeerium võib sellise koolituse üle teha riiklikku või haldusjärelevalvet juhul, kui koolitusest lähtub kõrgendatud või oluline oht ning muu korrakaitse- või majandushaldusorgan ei ole pädev seda ohtu tõrjuma. Lisaks võib HTMi järelevalvepädevus tuleneda muudest õigusaktidest, näiteks juhul, kui tegevuseks on nõutav tegevusluba või tegevusega rikutakse kvalifikatsioonide andmise või pakkumise kohta kehtivaid nõudeid.

Seega ei tähenda EHISes registreerimata jätmine iseenesest, et täienduskoolituse või eraõppe pakkumine oleks keelatud. Samas sõltuvad koolituse pakkujale esitatavad nõuded koolituse sisust, selle korraldamise viisist ning sellest, kas konkreetses valdkonnas tulenevad erinõuded mõnest teisest õigusaktist.

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

7. **Kas erakoolides õppivate laste arv on viimaste aastate jooksul kasvanud?**

Riikliku haridustoetuse aluseks olev õppijate arv. Eraüldhariduskoolide ja õppurite arv ning riigieelarveline toetus on kasvanud.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toetust saanud erakoolide arv	49	53	53	57	58	59	57	60	61	61
Õpilaste arv	5 753	6 458	7 211	7 892	8 656	9 303	9 895	10 650	11 485	11 995
Õpilaste arvu muutus	657	705	753	681	764	647	592	755	835	510

Ministeerium on alustanud erakooli seaduse muudatuste väljatöötamise kavatsuse koostamist, et suurendada erakooli tegevusloa kaalutluse aluseks olevat kontrolleset.

Ott Oja, alus- ja põhihariduse osakond, osakonnajuhataja

8. **Millistele erakoolidele ja millises ulatuses makstakse riiklikest vahenditest toetusi ning millistel eesmärkidel neid toetusi eraldatakse? Palume võimalusel esitada ülevaade toetuse saajatest, summadest ja toetuste kasutamise eesmärkidest.**

Vastavalt keeleõppe toetuste määrusele (Täiendav eesti keele õppe toetus eesti keelest erineva emakeelega laste ja rändetaustaga laste eesti keele oskuse edendamiseks-Riigi Teataja) makstakse haridusasutustele toetust, mis on mõeldud eesti keelest erineva emakeelega õpilastele täiendavaks eesti keele õppeks ja eestikeelsete lisategevuste korraldamiseks.

Keeleõppetoetusi on makstud järgmistele erakoolidele:

TAOTLEJA	**KOOL**	**2024 (toetus eurodes)**	**2025 (toetus eurodes)**	**2026 (toetus eurodes)**
RK Hariduse MTÜ	Tallinna Kesklinna Põhikool		1200	1200
MTÜ Tartu International School	Tartu Rahvusvaheline Kool		4800	2400
Sihtasutus Avatud Kool	Avatud Kool	64250	97300	
Pärnu Vabakooli Selts	Pärnu Vabakool	3600	3000	
Rocca al Mare Kooli AS	Rocca al Mare Kool		1800	
MTÜ Erivajadustega Laste ja Noorte Tugiühing	Hilariuse Kool		700	233
Garant Erakool OÜ	Erakool Garant	10150	12250	23490
MTÜ Vivere kool	Vivere Kool		36010	29135
Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine	Narva Õigeusu Gümnaasium		1800	1800
Osaühing Õppekeskus Intellekt	Erakool Intellekt			3600
Mittetulundusühing EDU VALEM	"Eduson" kool			17927
Tallinn International School OÜ	Tallinna Rahvusvaheline Kool			1200
MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Tuulemaa	Tallinna Vaba Waldorfkool			600
KOKKU		**78000**	**158860**	**81585**

Järvi Lipasti, keelepoliitika osakond, peaekspert

9. **Istungil kõlas, et ühes erakoolis oli kirjanduse õppeaines kasutatud venekeelset õppematerjali. Millises erakoolis see probleem ilmnes?**

Septembris 2023 viidi läbi järelevalve Shanghai ja San-Francisco Püha Johannese nimelises koolis Tallinnas. Kooli eripäraks on kooli pidaja sõnul nende poolt pakutav kristlik õpe, mis on põimitud vene klassikalise kooli elementidel tugineva metoodikaga ning mida kasutatakse matemaatika ja vene keele õpetamisel. Järelevalve ajal nähtus, et õpilaste kasutuses olevad õpikud on tellitud Venemaalt ning sisaldavad piiblilugusid, vene ajaloolisi rahvajutte ja kajastavad kirikupühasid ning lugusid tsaariperekonnast. Õpikute juurde kuuluvad töövihikud. Direktori selgitusel oli tegemist poliitiliselt neutraalsete materjalidega ja iga õpetaja ülesanne on välismaa õppematerjale kasutades tagada eesti riikliku õppekava õpiväljundite täitmine. Õpetajate sõnul kasutati Eesti kirjastuste õpikuid matemaatikas, inimeseõpetuses, muusikas ja loodusõpetuse ainetundides. Shanghai ja San Francisco Püha Johannese nimelises koolis algab uus järelevalve novembris 2026.

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

10. **Kas HTM omab ülevaadet Eestis tegutsevate eralasteaedade, eralastehoidude ja teiste sarnast teenust pakkuvate asutuste kohta (tegevuse eesmärk on pakkuda kindlates ruumides ja kindlal ajal lastehoiu- või alusharidusteenust)? Palume võimalusel esitada ülevaade selliste asutuste arvust ja nende tegevuse õiguslikust alusest.**

Eestis on 497 lasteaeda, millest 55 on eraomandis. Eestis on 81 eralastehoidu.

Eralasteaed taotleb tegevusloa Haridus- ja Teadusministeeriumilt vastavalt alusharidusseaduse[2] (edaspidi AHS) paragrahvile 22. Tegevusluba annab eralasteaia pidajale õiguse pakkuda alusharidust kindlas tegevuskohas. Eralasteaiad tegutsevad tegevusloa alusel ja nende andmed kajastuvad EHISes. HTM peab tegevuslubade registrit. Lastehoiud kuuluvad samas osaliselt ka sotsiaalvaldkonda ja nende üle peetakse arvestust muudes registrites vastavalt õiguslikule vormile.

Maila Rajamets, alus- ja põhihariduse osakond, vanemnõunik (alusharidus)

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

11. **Kas ja milline asutus väljastab tegevuseks vajalikke lubasid eralasteaedadele, eralastehoidudele ja teistele sarnast teenust pakkuvatele asutustele? Palume selgitada, millised nõuded ja kontrollimehhanismid nende teenusepakkujate suhtes kehtivad.**

Eraõiguslikule lasteaiale ja lastehoiule väljastab tegevusloa Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusluba annab pidajale õiguse pakkuda alusharidust tegevusloal määratud tegevuskohas ning korraldada õppe- ja kasvatustegevust kehtestatud õppekava alusel. Tegevusloa taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne kavandatava õppe- ja kasvatustegevuse algust.

Tegevusloa saamiseks peab pidaja tõendama, et õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks vajalikud nõuded on täidetud. Taotlusele tuleb lisada nõutavad dokumendid ja andmed, sealhulgas asutuse põhikiri, õppekava ja arengukava, andmed kvalifikatsiooninõuetele vastava personali kohta, Päästeameti hinnang ning asukohajärgse kohaliku omavalitsuse kirjalik arvamus. Asutus peab muu hulgas tagama tegevuseks vajaliku finantsvõimekuse, kvalifitseeritud personali, sealhulgas nõutavad tugispetsialistid, ning tervisekaitse- ja ohutusnõuetele vastava füüsilise õppekeskkonna. Alushariduse riiklik õppekava (edaspisi ARÕK) sätestab lasteaedade ja lastehoidude õppe- ja kasvatustegevuse aluspõhimõtted ning loob raamistiku selle nõuetekohaseks korraldamiseks.

Haridus- ja Teadusministeerium võib tegevusloa andmisest või selle muutmisest keelduda, kui taotlus või sellele lisatud dokumendid ei vasta alusharidusseaduses (AHS) või teistes õigusaktides sätestatud nõuetele või kui pidaja ei ole tõendanud tegevusloa saamiseks vajalike nõuete täitmist.

Kohaliku omavalitsuse üksuse asutatud lasteaedade ja lastehoidude puhul on kord erinev. Kohalik omavalitsus võib asutada lasteaia või lastehoiu ilma Haridus- ja Teadusministeeriumilt tegevusluba taotlemata. Kohalik omavalitsus peab ministeeriumi vähemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust teavitama lasteaia asutamise otsusest. Samuti tuleb teavitada asutuse ümberkorraldamisest ning tegevuse lõpetamisest või peatamisest. HTM kannab vastavad andmed EHISesse ning teostab seaduses sätestatud korras järelevalvet õigusaktides kehtestatud nõuete täitmise üle.

Seega kehtivad nii eraõiguslikele kui ka kohaliku omavalitsuse lasteaedadele ja lastehoidudele õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel õigusaktidest tulenevad nõuded, kuid asutamise ja

[2] Alusharidusseadus-Riigi Teataja

tegevuse alustamise menetlus on erinev: eraõiguslik pidaja peab taotlema HTMilt tegevusloa, kohaliku omavalitsuse puhul rakendub tegevusloa asemel ministeeriumi teavitamise kord.

Maila Rajamets, alus- ja põhihariduse osakond, vanemnõunik (alusharidus)

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

Ülle Matsin, kesk- ja kutsehariduse osakond, osakonnajuhataja

12. **Kes teostab järelevalvet eralasteaedade, eralastehoidude ja teiste teistele sarnast teenust pakkuvatele asutuste üle ning milliseid valdkondi järelevalve käigus kontrollitakse? Palume kirjeldada ka järelevalve korraldust ja pädevate asutuste rollijaotust.**

Eralasteaia, eralastehoiu ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle teeb riiklikku järelevalvet HTM. Järelevalvet tehakse õppe- ja kasvatustegevuse korralduse üle, et kontrollida, kas asutus tagab lastele kvaliteetse ja õppekaval põhineva õppe, vajadusele vastavad toemeetmed ning õpi- ja arengutulemused on reaalselt saavutatavad. Terviseohutuse nõuete täitmise üle teeb järelevalvet Terviseamet. Järelevalve käigus kontrollitakse lasteaia, lastehoiu ja nende pidajate tegevuse vastavust seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele. Nõuete rikkumise korral on võimalik teha ettekirjutus ning seaduses sätestatud juhtudel võib tegevusloa kehtetuks tunnistada. Tegevusloa kehtetuks tunnistamise aluseks võib muu hulgas olla õigusaktide nõuete rikkumine või järelevalveorgani ettekirjutuse täitmata jätmine.

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

13. **Kas HTM-il on ülevaade Eestis tegutsevatest pühapäevakoolidest ja nende tegevusest? Kas selliste asutuste kohta kogutakse statistikat, sealhulgas nende arvu, õpilaste arvu, tegevuse sisu ja rahastamise kohta? Mis probleeme nendega seoses on tuvastatud?**

Pühapäevakoolid ehk rahvuskoolid on arvel EHISes. EHISes tuleb huvikoolidel kinnitada personaliga seotud info õigsust iga kuu. Õpilaste andmete õigsust kinnitatakse korra aastas 1. oktoobri seisuga. Kõigil huvikoolidel on kohustus esitada registreerimisel ka õppekava, mis kirjeldab õppe sisu.

Kuivõrd tegelik õppetegevus vastab kirja pandule, otseselt ei hinnata, va all kirjeldatud oma keele ja kultuuriõppe puhul, kus tehakse ka pistelisi paikvaatlusi toetuse kasutamise raames.

Järelevalvet tehakse tavaliselt kaebuste põhiselt, mille laekumine on pigem erand.

HTMil puudub ülevaade, kuidas rahvuskoole rahastatakse oma toetusmeetmete väliselt.

HTMi keelepoliitika osakonnal on ülevaade Eestis tegutsevatest rahvusvähemuste huvikoolidest, kes taotlevad rahvusvähemuse keele, rahvuskultuuri ja ajaloo õppe läbiviimiseks tegevustoetust vastavalt määrusele (Huvikoolide rahvusvähemuste keele- ja kultuuriõppeks toetuse andmise tingimused ja kord-Riigi Teataja).

Taotlusvooru korraldab ja toetusi jagab Integratsiooni Sihtasutus. Info 2026. aasta taotlusvooru ja toetuse saajate kohta on INSA kodulehel (Taotlusvoor „Toetus huvikoolidele rahvusvähemuste keele- ja kultuuriõppeks“ | Integratsiooni Sihtasutus).

Toetust saab taotleda Eestis registreeritud juriidiline isik, kelle põhikirjajärgne tegevus on seotud rahvusvähemuste keele ja kultuuri säilitamise ja arendamisega. Taotlejal peab olema EHISes registreeritud huvikool, millel on kehtiv õppekava. EHISes peavad olema registreeritud ka huvikooli õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate andmed ning õpilaste andmed.

Toetuse saamiseks esitavad huvikoolid õppetöös osalevate õpilaste nimekirja ja läbiviidavate tundide arvu (rahvusvähemuste keele, rahvuskultuuri ja ajaloo õppega seotud õppetegevuse maht peab olema vähemalt 100 akadeemilist tundi kalendriaasta).

Taotletava toetuse summa sõltub õpilaste arvust järgmiselt:

1) kuni 5300 eurot, kui huvikooli õppetegevuses osaleb 3–15 õpilast;

2) kuni 7000 eurot, kui huvikooli õppetegevuses osaleb 16–30 õpilast;

3) kuni 9000 eurot, kui huvikooli õppetegevuses osaleb vähemalt 31 õpilast.

Toetuse kasutamise ja läbiviidud tegevuste kohta esitavad huvikoolid sisuaruande.

2026. aastal välja jagatud toetused on järgmised:

Rahvusvähemuste huvikool	Huvikooli haldaja	Õppurite arv	Õpetajate arv	Keel	2026 (toetus eurodes)
Armeenia Pühapäevakool MAŠTOTS, TALLINN	Mittetulundusühing Armeenia Pühapäevakool MAŠTOTS	44	6	armeenia	9000
Armeenia Pühapäevakool MAŠTOTS, TARTU	Mittetulundusühing Armeenia Pühapäevakool MAŠTOTS	16	5	armeenia	7000
Aserbaidžaani huvikool Orhan	MTÜ Haridus Akadeemia Karjäär	13	3	aserbaidžaani	5300
Aserbaidžaani Pühapäevakool	Mittetulundusühing Eesti Aserbaidžaani Kultuurikeskus Ajdan	10	2	aserbaidžaani	5300
Huvikool "Mari"	Tallinna Mari Selts	10	5	mari	5300
Kloostrikunstide Kool Labora	Ukraina Kultuurikeskus	32	4	ukraina	9000
Korea Pühapäevakool	Eesti Korea Kultuuriühing	31	3	korea	9000
LEMMINKÄINEN	IDA-VIRUMAA INGERISOOMLASTE SELTS	7	5	soome	5300
Maardu Ukraina Pühapäevakool	Ukraina Kultuuri-Haridusühing Stožarõ	13	3	ukraina	5300
MZIURI Rahvuskool	MTÜ MZIURI Rahvuskool	32	1	gruusia	9000
Narva Vene pühapäeva kool	NARVA LINNA SLAAVI KULTUURISELTS SVÄTOGOR	67	2	vene	9000
Pühapäevakool Alif	ALIF Mittetulundusühing	16	3	araabia	7000
Pühapäevakool NUR	Mittetulundusühing Pühapäevakool NUR	16	2	tatari	7000
Pühapäevakool Zlata, TALLINN	Mittetulundusühing Haridus-Kirjastuslik Kultuurikeskus ZLATA	18	2	vene	7000
Pühapäevakool Zlata, NARVA	Mittetulundusühing Haridus-Kirjastuslik Kultuurikeskus ZLATA	17	2	vene	7000
Tallinna läti rahvuskool Taurenis	Mittetulundusühing Tallinna läti rahvuskool Taurenis	27	2	läti	7000
Tallinna vene keele kool	Tallinna vene keele kool MTÜ	92	3	vene	9000
Tallinna Vene Kultuuri Pühapäevakool	KULTUURHARIDUSLIK SELTS VENE PÜHAPÄEVAKOOL	18	3	vene	7000
Ukraina Kaasmaalaste Kogukonna Pühapäevakool Vodograi	Ukraina Kaasmaalaskond Sillamäe Vodograi	10	2	ukraina	5300
Ukraina kaasmaalaste pühapäevakool Nadija	Ukraina Organisatsioonide Assotsiatsioon Eestis	33	4	ukraina	9000

Ukraina Pühapäevakool "CYM"	Ukraina Noorsoo Liit Eestis	35	3	ukraina	9000
Valga Ukraina laupäevakool "Kalõna"	mittetulundusühing Valga Ukraina Selts "Kalyna"	17	3	ukraina	7000
Viljandi Vene Kultuuri Sõprade Ühingu Pühapäevakool	Viljandi Vene Kultuuri Sõprade Ühing	13	1	vene	5300
KOKKU		**587**	**66**		**165100**

Järvi Lipasti, keelepoliitika osakond, peaekspert

Tormi Kotkas, noortepoliitika osakond, huvihariduse ja noorsootöö juht

14. **Eestikeelsele haridusele üleminek on suurendanud nõudlust eraõpetajate ja tasulise tugihariduse järele, mis võib üleminekuperioodil olla ootuspärane. Kas HTM näeb võimaliku riskina, et ajutise toena kujunev muu õppekeelega eraõppe turg muutub püsivaks ning eraõppe, huvikoolide ja õppekeskuste teenused hakkavad täitma järjest suuremat osa tavakooli aineõppe funktsioonist, kujundades sisuliselt paralleelse haridusruumi? Milliseid meetmeid rakendatakse sellise riski ennetamiseks ja jälgimiseks?**

Haridus- ja Teadusministeerium lähtub huvikoolidele tegevusloa andmisel põhimõttest, et huvikooli tegevus peab vastama huvikooli seadusele ja selle alusel kehtestatud huvihariduse standardile. Õppekava registreerimise taotluse menetlemisel hinnatakse õppekava sisu ning huvikooli õppekavana ei registreerita õppekava, mille eesmärk ja sisu täidavad mõne teise haridusliigi ülesandeid. Kui huvikool hakkab huvihariduse asemel pakkuma näiteks üldhariduse õppeainega seotud täienduskoolitust, on tegemist täienduskoolituse, mitte huvihariduse pakkumisega ning selline tegevus ei kuulu huvikoolile väljastatud tegevusloa alusel pakutava huvihariduse hulka.

Teatud juhtudel saab huvihariduses õpitut formaalõppes arvestada. Valminud on ka Lõimingu juhendmaterjal.pdf, mis toetab mitteformaalõppe arvestamist formaalõppes. See sisaldab eraldi suuniseid erinevatele sihtgruppidele (õpilane ja lapsevanem, koolijuht ja õpetaja, mitteformaalõppe asutuse juht ja juhendaja ning kohalik omavalitsus). Juhend selgitab ka formaal- ja mitteformaalõppe lõimimist laiemalt, selle põhimõtteid ning toob häid näiteid toimivatest praktikatest.

Üldhariduskoolis tuleb õpilase täiendava toe vajadust esmalt hinnata ja pakkuda talle haridussüsteemis ette nähtud tugimeetmeid. Vajaduse korral saab õpilasele koostada individuaalse õppekava ja kohandada õpet tema vajadustele. Nende meetmete eesmärk on tagada õpilasele vajalik tugi eelkõige koolis, mistõttu ei peaks õpitulemuste saavutamiseks eraõpetaja kaasamine üldjuhul olema vajalik.

Eestikeelsele õppele üleminekul toetatakse õpilaste toimetulekut muu hulgas sobivate õpetamismeetodite, näiteks lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) rakendamisega. Selle eesmärk on võimaldada õpilasel õppekeele oskuse arenemise ajal mõista tunnis käsitletavaid teemasid ning saavutada õppekavas ette nähtud õpitulemused. Õppe kvaliteedi ja õpetajate valmisoleku toetamiseks kasutatakse muu hulgas õpetajate täienduskoolitusi, juhendmaterjale, koolide ja tundide külastusi ning koolide ja õpetajate nõustamist.

Eraldi küsimus on eraõpetajate ehk individuaalset lisatuge pakkuvate õpetajate kasutamine väljaspool kooli. Laiema suundumusena võib täheldada, et eratundide pakkumine ei ole seotud üksnes õppekeele või kultuurilise taustaga. Eratunde pakutakse muu hulgas valdkondades, kus kvalifitseeritud õpetajatest on puudus, näiteks matemaatikas. Samas on vene keele- ja kultuuriruumis eraõpetajate ehk nn repetiitorite kasutamisel pikaajalisem traditsioon.

Kui eraisik pakub õpilasele individuaalset õpet või õpiabi, ei tähenda see iseenesest huvikooli või muu haridusasutuse pidamist. Sellise eraõpetamise puhul ei kohaldu seetõttu automaatselt huvikoolidele kehtestatud tegevusloa- ja õppekavanõuded. Eraõpetaja teenuse kvaliteedi hindamisel on oluline roll teenuse tellijal.

Huvikoolis või haridusasutuses toimuvale õppele, selle korraldamisele, õppekavale, personalile ja järelevalvele kohaldatakse aga õigusaktides sätestatud nõudeid.

Haridus- ja Teadusministeeriumil ei ole täpseid andmeid eraõpetajate kasutamise ulatuse ega selle kohta, kuidas eratundide kasutamine on ajas muutunud. Seetõttu ei ole olemasoleva info põhjal võimalik teha kindlaid järeldusi eraõpetajate kasutamise mahu või kasvu kohta ega seostada seda üksnes eestikeelsele õppele üleminekuga.

Helna Karu, eestikeelsele õppele ülemineku osakond, osakonnajuhataja

Jürgen Rakaselg, kaasava hariduse osakond, osakonnajuhataja

Maie Soll, eestikeelsele õppele ülemineku osakond, nõunik

Tormi Kotkas, noortepoliitika osakond, huvihariduse ja noorsootöö juht

15. **Riigi Teatajas avaldatud andmetel liitus Narva lasteaed Põngerjas keelekümblusprogrammiga 2015. aastal ning 1. septembri 2020. aasta seisuga tegutses lasteaias programmi alusel kuus osalise keelekümblusega rühma. Lasteaiale on aastatel 2015–2025 eraldatud riigieelarvest sihtotstarbelist keeleõppe- ja koolitustoetust ning 2024. aastal lisandusid palgalisad ja täiendavad toetavad meetmed. Vaatamata sellele taotles Narva linn lasteaiale Põngerjas erandit, et jätkata 2024/2025. õppeaastal osaliselt venekeelse õppe- ja kasvatustegevusega. Vabariigi Valitsus keeldus 17.05.2024 erandi andmisest. Seejärel taotles lasteaed ajapikendust eestikeelsele haridusele üleminekul. Tähelepanu väärib asjaolu, et lasteaed on osalenud eesti keele õppe programmides alates 2015. aastast, kuid samal ajal on lasteaed märkinud, et täiendavaid tegevusi vajaliku tööjõu leidmiseks ei ole tehtud. Palume selgitada, millised meetmed ja toetused olid lasteaiale ülemineku ettevalmistamiseks kättesaadavad ning millistel põhjustel ei olnud lasteaed valmis ettenähtud tähtajaks täielikult eestikeelsele õppe- ja kasvatustegevusele üle minema. Kuidas hindab HTM seni rahastatud projektide mõju?**

2026. aasta kevadel läbi viidud Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusjärelevalve näitas, et lasteaias on eestikeelsele õppele üleminekuks rakendatud mitmeid tegevusi. Lasteaial on aastateks 2024–2027 koostatud eestikeelsele õppele ülemineku kava ning ülemineku edenemist on hinnatud nii õpetajate ja lapsevanemate tagasiside kui ka õppe- ja kasvatustegevuse vaatluste kaudu. Järelevalve ajal toimus lasteaia õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. Vaadeldud õppetegevustes kasutasid õpetajad eesti keelt ning lapsed said valdavalt kasutatud sõnavarast aru ja oskasid sellele vastavalt reageerida. Laste omavahelises suhtluses domineeris siiski vene keel ning eesti keele aktiivne kasutamine vajas jätkuvat toetamist. Lasteaia enda analüüsides on samuti välja toodud, et laste arusaamisoskus areneb aktiivsest kõnest kiiremini ning lapsed kasutavad veel sageli üksikuid sõnu, mitte lauseid.

Üleminekut on toetatud töötajate koolitamise ja nõustamise kaudu. Aastatel 2021–2026 oli pikema kui 20tunnise eesti keele õpetamisega seotud koolituse läbinud kümme rühmaõpetajat ja neli abiõpetajat. Koolitused on käsitlenud muu hulgas keelekümblust, LAK-õpet, eesti keele õpetamist teise keelena ning mitmekeelses õpikeskkonnas õpetamist. Lisaks on kaheksa rühmaõpetajat läbinud eestikeelsele õppele ülemineku ajal lapsevanematega tehtava koostöö koolituse ning seitse rühmaõpetajat 2024. aastal LAK-õppe põhimõtete koolituse. Suur osa eesti keele õpetamisega seotud koolitustest toimus aastatel 2024–2026. Lasteaed on kasutanud ka

Eesti Keele Instituudi keelenõustajate nõustamist ning teinud koostööd HTMi strateegilise nõustajaga, kes on toetanud muu hulgas üleminekukava koostamist, lapsevanemate küsitluste kavandamist ja koolituste planeerimist.

Järelevalve tulemused näitavad, et ülemineku peamine kitsaskoht ei olnud üksnes õpetamismetoodikas, vaid personali kvalifikatsioonis ja eesti keele oskuses. Järelevalve ajal vastas 44 õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajast kvalifikatsiooninõuetele 30 ehk 68%. 13 rühmaõpetajast vastas nõuetele 12, kuid 26 abiõpetajast ainult 13 ning kõigi 13 kvalifikatsiooninõuetele mittevastava abiõpetaja eesti keele oskus jäi alla nõutava B2-taseme (abiõpetaja keelenõue B2 jõustus 1. augustil 2026). Puudusi tuvastati ka tugispetsialistide teenuste tagamisel. Seetõttu tehti lasteaia pidajale ettekirjutus tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate piisavus.

Samas ei anna järelevalve alust järeldada, et varasematel toetavatel tegevustel või koolitustel ei oleks olnud mõju. Lasteaia 2025/2026. õppeaasta analüüsis toodi võrreldes esimese üleminekuaastaga esile õpetajate suurem metoodiline kindlus, välja kujunenud töökorraldus ning laste suurem valmisolek eesti keelt kasutada. Järelevalves vestelnud õpetajad märkisid samuti, et võrreldes ülemineku esimese aastaga kasutavad nii töötajad kui ka lapsed eesti keelt rohkem ning lapsed julgevad eesti keeles rääkida. Seega saab seni rakendatud meetmete mõju hinnata positiivseks, kuid mitte veel piisavaks kõigi üleminekuga seotud probleemide lahendamiseks. Metoodilises valmisolekus ja eestikeelse õppe korraldamises on toimunud areng, kuid jätkuvalt vajavad tähelepanu töötajate nõuetekohane eesti keele oskus ja kvalifikatsioon, tugispetsialistide kättesaadavus, laste aktiivse eestikeelse kõne arendamine ning eestikeelse keelekeskkonna laiendamine.

Samas tuleb arvestada, et 2026. aasta järelevalve ei olnud suunatud aastatel 2015–2025 lasteaiale eraldatud toetuste finantsilise kasutamise ega üksikute projektide tulemuslikkuse hindamisele. Seetõttu ei ole üksnes järelevalve tulemuste põhjal võimalik tuvastada otsest põhjuslikku seost konkreetsete varasemate toetuste ning 2026. aastaks saavutatud tulemuste vahel. Järelevalve võimaldab hinnata eeskätt seda, milline oli eestikeelse õppe korraldus ja personali valmisolek kontrolli ajal.

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

16. **Õppeasutustes probleemide tuvastamisel saab HTM teha koolipidajale ettekirjutusi. Viimase võimalusena tõite välja ka tegevusloa ära võtmise/tühistamise. Kas on näiteid juhtumitest, kus erakooli tegevusluba on riikliku järelevalve tulemusena kehtetuks tunnistatud? Millistel asjaoludel selline otsus tehti?**

Aastal 2020 on ministeerium tunnistanud peale riikliku järelevalve läbiviimist kehtetuks Krabi kooli tegevusloa, kuna tuvastati olulisi puudujääke õppetöö korralduses, mis puudutasid koolis töötavate õpetajate kvalifikatsiooni, õppetundide pikkust ja mahtu, mittestatsionaarse õppe korraldamist ning hariduslike erivajadustega õpilaste toetamist. Tegevusloa kehtetuks tunnistamisel lähtuti mitte üksikutest puudustest, vaid nende koosmõjust ja ulatusest, mis ei võimaldanud riiklikule standardile vastava hariduse pakkumist. Krabi Kool oli eraüldhariduskool, mis tegutses Võru maakonnas Rõuge vallas Krabi külas 1. septembrist 2014 kuni 1. märtsini 2020. Selgitame, et kooli tegevusloa kehtetuks tunnistamine ei välista uue tegevusloa taotluse rahuldamist juhul, kui kooli pidaja tegevused vastavad seadusega kehtestatud nõuetele.

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

17. **Milliseid järelevalve- ja mõjutusmeetmeid on lisaks tegevusloa kehtetuks tunnistamisele võimalik erakooli suhtes rakendada juhul, kui kool ei täida õigusaktidest tulenevaid nõudeid? Palume kirjeldada meetmete rakendamise korda ja võimalikke tagajärgi.**

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on üks kõige rangemaid erakooli suhtes rakendatavaid meetmeid. Selle kõrval võimaldavad kehtivad õigusaktid kasutada ka teisi järelevalve- ja mõjutusmeetmeid, mille valik sõltub rikkumise laadist, raskusest ja sellest, kas kool kõrvaldab tuvastatud puudused.

- **Järelevalve läbiviimine ja ettekirjutuste tegemine**

Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus teostada erakooli õppe- ja kasvatustegevuse üle järelevalvet. Ministeerium määrab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses[3] (edaspidi PGS; PGS § 84 lg 3), järelevalvet teostavad ametiisikud (PGS § 84 lg 3), kellel on muu hulgas õigus külastada kooli, osaleda koosolekutel, tutvuda dokumentidega ning saada koolilt järelevalveks vajalikku teavet (PGS § 86 p-d 1–4). Erakooli suhtes on võimalik kohaldada ka erakooliseaduses ette nähtud riikliku järelevalve erimeetmeid (EraKS § 23[1]).

Kui järelevalve käigus tuvastatakse õigusaktide nõuete rikkumine, on võimalik teha koolile või kooli pidajale ettekirjutus rikkumise kõrvaldamiseks. Kui ettekirjutust ettenähtud tähtajaks ei täideta, on võimalik teha adressaadile kirjalik hoiatus, määrata vabatahtliku täitmise tähtaeg ning rakendada sunnivahendit. PGS alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmisel on sunniraha ülemmäär üldjuhul 9600 eurot ning haridusliku erivajadusega õpilasele vajaliku toe pakkumise kohustuse rikkumise korral 10 000 eurot (PGS § 87 lg-d 6 ja 7).

- **Majandustegevuse või tegevusloa peatamine**

Tegevusloa kehtetuks tunnistamise kõrval on võimalik ettevõtja majandustegevus või tegevusloa kehtivus osaliselt või täielikult peatada. Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (eadspidid MSÜS) § 43 lg 1 kohaselt saab seda teha muu hulgas juhul, kui majandustegevuse nõude rikkumisega kaasneb kõrgendatud või oluline oht, samuti juhul, kui ettevõtja takistab riikliku järelevalve teostamist ning ei järgi selle kohta tehtud kirjalikku hoiatust.

Peatamise tagajärg on, et erakool ei või peatamise kehtivuse ajal vastavas ulatuses majandustegevust ehk õppetööd jätkata. Tähtajalise tegevusloa kehtivusaeg peatamise aja võrra ei pikene (MSÜS § 43 lg 2). Seega võimaldab peatamine tõsise rikkumise korral kooli tegevust piirata ka ilma tegevusluba kohe lõplikult kehtetuks tunnistamata.

- **Meetmed eesti keele oskuse nõuete rikkumise korral**

Eraldi meetmed on ette nähtud olukorraks, kus kooli juht, õpetaja või muu töötaja ei vasta eesti keele oskuse nõuetele. Sellisel juhul võib pädev järelevalveasutus teha ettekirjutuse ametikoha täitmiseks nõuetele vastava isikuga või nõuetele mittevastava isikuga töölepingu lõpetamiseks (PGS § 87 lg 3[1]).

- **4 Toetuse eraldamata jätmine või tagasinõudmine**

Lisaks järelevalvemeetmetele võivad nõuete rikkumisega kaasneda rahalised tagajärjed. Erakooliseaduse § 22[3] (edaspidi EraKS) kohaselt võib Haridus- ja Teadusministeerium seaduses sätestatud juhtudel jätta erakooli pidajale tegevuskulutoetuse eraldamata või nõuda juba eraldatud toetuse tagasi, sealhulgas juhul, kui pidaja ei täida toetuse saamiseks ette nähtud nõudeid või toetus on eraldatud ebaõigete andmete alusel (EraKS § 22[3] lg-d 5 ja 10).

[3] Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus-Riigi Teataja

Mairi Uusen, järelevalveosakond, osakonnajuhataja

18. **Istungil mainiti eestikeelse huvihariduse puudumist Ida-Virumaal, Valgas ja Narvas. Palun selgitage millist rolli täidab HTM eestikeelse huvihariduse kättesaadavuse ja arendamise tagamisel ning milliseid meetmeid peab ministeerium selles valdkonnas vajalikuks?**

Vastavalt Haridus- ja teadusministeeriumi põhimäärusele kuulub HTMi valitsemisalasse noorte- ja keelepoliitika kujundamine, sh huvihariduse ja noorsootöö korraldamine ning vastavate eelnõude koostamine. HTM koordineerib riigi noorte- ja keelepoliitika valdkondade kujundamiseks vajaliku teabe kogumist ja analüüsimist. Lisaks töötab välja noorte- ja keelepoliitika valdkondade elluviimiseks vajalikud arengukavad ja programmid, korraldab nende elluviimise ja rahastamise ning tulemuste hindamise.

Keelepoliitika osakonna põhiülesanded on valdkondade üleselt eesti keele hoidmise ja arendamisega arvestamise tagamine, eesti keelele suunatud keeletehnoloogia arendamiseks tingimuste loomine, samuti laste ja täiskasvanute eesti keele ja võõrkeelte õppimise ja õpetamise poliitika kujundamine ja elluviimise korraldamine.

Eestikeelsele õppele ülemineku osakonna põhiülesanded on tagada eestikeelsele õppele üleminekuga seonduva poliitika kujundamine ja elluviimine, eestikeelsele õppele üleminekuks vajalike tingimuste loomine erinevates poliitikavaldkondades ja protsessi hindamise seire korraldamine. Eestikeelsele õppele ülemineku osakond vastutab eestikeelesele õppele ülemineku tegevuskava täitmise eest.

Noortepoliitika osakonna põhiülesanded on tagada riikliku noorte-, huvi- ja vabahariduse poliitika kujundamine ja elluviimise korraldamine ning noorsootöö kavandamine ja elluviimise korraldamine. Noortepoliitika osakond vastutab riikliku noortevaldkonna arengukava 2021-2035 elluviimise eest.

Eelnevast lähtuvalt on HTMi noortepoliitika osakonna roll kohalikul tasandil pakutava huvihariduse, -tegevuse ja noorsootöö osas toetavat ning valdkondi üle riigiliselt arendavat laadi- õigusaktide kaudu ühtlustada kvaliteeti, kvaliteedile vastavust toetada täienduskoolituste, valdkondlike katusorganisatsioonide[4] tegevustoetuste kaudu.

Praegu on avalikul kooskõlastusringil Noortevaldkonna seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus – EIS, mis ühe eesmärgina soovib täpsustada riigi ja KOV-ide rolli huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö korraldamisel. Lisaks sisaldab VTK ettepanekut pädevus ja kvalifikatsiooninõuete kehtestamiseks- noorsootöötajatele tase 5 kutsenõue, huvihariduse õpetajatele pedagoogilised pädevused koos erialaste pädevustega, mille olemasolu hindab tööandja.

Eestikeelse huvihariduse, -tegevuse ja noorsootöö korraldamine ja kättesaadavuse tagamine kohalikul tasandil on eelkõige kohaliku omavalitsuse ülesanne. Kohalik omavalitsus saab kujundada huviharidust, -huvitegevust ja noorsootööd selliselt, et KOVi pidamisel olevates asutustes see toimuks eesti keeles. Erahuvikoolide puhul on võimalik muutust suunata toetusmeetmete tingimuste kaudu. Muutuste elluviimiseks kohaliku omavalitsuse tasandil on seni puudunud poliitiline üksmeel.

Eestikeelesele õppele ülemineku tegevuskavas on nimetatud toetusmeetmed ka huvikoolide õpetajatele ja noorsootöötajatele: pakutakse eesti keele tasemekoolitusi oma eesti keele oskuse arendamiseks ja tõendamiseks ning ka metoodilisi koolitusi muu emakeelega õpilaste õpetamiseks, suunamiseks ja juhendamiseks eestikeelses huvihariduses ja noorsootöös.

[4] Eesti Huvikoolide Liit, Eesti Erahuvikoolide Liit, Eesti Kunstikoolide Liit, Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Teadushuvihariduse Liit, Eesti Tantsuhuvihariduse Liit, Eesti Noorsootöötajate Kogu, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

Koolituste korraldajate sõnul on huvi taolistel koolitustel osalemise vastu sellel sihtgrupil pigem tagasihoidlik.

Eestikeelsele õppele ülemineku strateegilise ja metoodilise nõustamise käigus soovitame alus- ja üldharidusasutustel ise oma ruumides eestikeelseid huviringe korraldada, et eestikeelset õpikeskkonda laiendada. Haridusasutused pigem väidavad, et õpetajad on ülekoormatud ja neil pole täiendavaks huvitegevuse korraldamiseks oma ruumides ressursse. Lisaks on nt Ida-Virumaal välja kujunenud väga tugevad venekeelsed treeningud ja ringid, milles lapsed osalevad ja milles osalemise vastu on ka lastevanematel oma laste suhtes suur huvi.

Helna Karu, eestikeelsele õppele ülemineku osakond, osakonnajuhataja

Pille-Riin Kristmann, eestikeelsele õppele ülemineku osakond, strateegiline nõustaja

Tormi Kotkas, noortepoliitika osakond, huvihariduse ja noorsootöö juht

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kairi Kaldoja
keelepoliitika asekantsler

Helna Karu
735 0108
helna.karu@hm.ee